

OTSUS

03.02.2025 nr 5-5/2025-005

Koondumisele nr 45/2024 HANZA AB / Leden Group Oy loa andmine

1. Koondumine

31.12.2024 esitas HANZA AB (Rootsi registrikood 556748-8399) volitatud esindaja Konkurentsiametile koondumise teate, mille kohaselt sõlmisid 12.12.2024 HANZA AB ja Proos Invest OÜ (Eesti registrikood 11225819), Pohjanmaan Arvo Sijoitusosuuskunta (Soome registrikood 0190515-1), T.H. (Soome, sünd. [...]), H. perekond, keda esindab H. J. (Soome, sünd. [...]), P. H. (Soome, sünd. [...]), S. H. (Soome, sünd. [...]), S. T. (Soome, sünd. [...]), H. J-O. (Soome, sünd. [...]) ning M. N. (Soome, sünd. [...]) aktsiate ostulepingu (edaspidi leping). Lepingu kohaselt omandab HANZA AB 96,06% Leden Group Oy (Soome registrikood 3186355-4) aktsiatest.

Tehingu tulemusel omandab HANZA AB valitseva mõju Leden Group Oy üle konkurentsiseaduse (edaspidi KonkS) § 2 lg 4 tähenduses ning antud juhul on tegemist koondumisega KonkS § 19 lg 1 punktis 2 sätestatud viisil.

Konkurentsiamet avaldas 31.12.2025 ülalnimetatud koondumise teate saamise kohta teadaande väljaandes Ametlikud Teadaanded. Asjast huvitatud isikud nimetatud koondumise kohta arvamusi ja vastuväiteid ei esitanud.

Kuivõrd koondumise teates esinesid puudused, saatis Konkurentsiamet koondumise osaliste volitatud esindajale 23.01.2025 teate koondumise menetlemise peatamise kohta kuni puuduste kõrvaldamiseni. 30.01.2025 edastas koondumise osaliste volitatud esindaja Konkurentsiametile nõutud teabe ja kõrvaldas koondumise teates esinevad puudused ning alates 31.01.2025 menetlus jätkus.

2. Koondumise osalised

KonkS § 20 punkti 2 järgi on koondumise osaliseks füüsiline isik või ettevõtja, kes omandab valitseva mõju ühe ettevõtja või tema osa või mitme ettevõtja või nende osade üle.

KonkS § 20 punkti 4 järgi on koondumise osaliseks ettevõtja, kelle üle või kelle osa üle valitsev mõju omandatakse.

Seega on koondumise osalisteks HANZA AB ja Leden Group Oy.

HANZA AB on Rootsis registreeritud äriühing, mille aktsiad on noteeritud [...] ¹ [...] NASDAQ Stockholm Main Market ² börsil. HANZA AB on HANZA kontserni emaettevõtja (edaspidi ka HANZA kontsern). HANZA AB on HANZA kontserni emaettevõtja (edaspidi ka HANZA kontsern). Suurimad aktsionärid on Färna Invest AB (21,25%), Clearstream Banking S.A (9,2%), Francesco Franzé (8,07%) ja Håkan Halén (5,4%). Ükski aktsionär HANZA AB üle valitsevat mõju ei oma.

HANZA kontsern pakub nõustamisteenust ja kohandatud mehhaanika ning elektroonika tootmislahendusi. Nõustamisteenuse raames analüüsib HANZA AB tooteettevõtja tarneahelat ja pakub välja optimeeritud tarneahela versiooni ning tootmislahenduse raames muudetakse klientide ideed valmistoodeteks. Tootmislahendusi pakutakse erinevatele sektoritele, kuid peamised kliendid kuuluvad masinaehituse-, meditsiinitehnoloogia, energeetika- ja kaevanduse sektorisse. HANZA AB tootmislahendused põhinevad peamiselt järgnevatel tehnoloogiatel: lehtmetsalli mehaanika, rasketööstuse mehaanika, juhtmeköidised, elektroonika tootmine, mehaaniline töötlemine ning koosteteenused. HANZA kontsernil on 6 tootmisklastrit (Rootsi, Soome, Saksamaa, Baltikum, Kesk-Euroopa ja Hiina) ja kokku 18 tootmisüksust, mis asuvad Rootsis, Soomes, Eestis, Poolas, Tšehhis, Saksamaal ja Hiinas.

Koondumise teate kohaselt on HANZA AB-l Eestis järgmised tütarettevõtjad:

- AS HANZA Mechanics Tartu on metallitööstusettevõtja, mis pakub tooteomanikele erinevaid mehaanika, kooste ja tarneahela terviklahendusi. Mehaanika tehnoloogiatega on treimine, freesimine, stantsimine, lehtmetsalli töötlus, keevitamine, pulbervärvimine ja pinnakate;
- HANZA Mechanics Narva AS, mille põhitegevusala on metalltoodete valmistamine. Tootmine hõlmab eeltöötlust (lehtmetsalli laser-, plasma- ja gaasilõikus), metallkonstruktsioonide keevitamine MIG/MAG/TIG meetoditel, mehaaniline töötlemine CNC pinkidel (treimine, freesimine, puurimine), saagimine, lehtmetsalli painutamine, haaveldus, pulber- ja märgvärvimine, detailide pesu, kooste, testimine ja pakendamine;
- HANZA SSC Tartu OÜ põhitegevuseks on kontserni ettevõtjatele raamatupidamise, personalijuhtimise ja IT teenuste osutamine.

Leden Group Oy on Soomes registreeritud äriühing, mis on Leden Group Oy kontserni emaettevõtja. Leden Group Oy pakub metallitööstuse täisteenuse ja osade tootmise teenuse raames muuhulgas lehtmetsalli, plaat- ja siinide mehaanikat, töötlemist ja koostet. Teenust pakutakse erinevatele sektoritele, kuid peamised kliendid kuuluvad energeetika-, puidu ja meditsiinitehnoloogia sektorisse. Leden Group Oy kontsernil on 1 tootmisüksus Eestis ja 4 tootmisüksust Soomes. Leden Group Oy tütarettevõtjad on Leden Finland Oy ja Leden Estonia AS.

Leden Estonia AS peamiseks tegevusvaldkondadeks on ehitusturu sise-ehituse terasprofiilide tootmine ja müük, õhukese lehtmetsalli töötlemisteenus – stantsimine, laserlõikus, painutus, keevitus, pulbervärvimine ja koostamine ning lehtmetsalli müük ja tükeldamisteenuste osutamine. Leden Estonia AS tegeleb *Cutcenter* ärisuunal Eestis lameterase esmatöötlemisega.

¹ Kättesaadav: [...]

² Kättesaadav: <https://www.nasdaq.com/about/press-center/nasdaq-stockholm-welcomes-hanza-holding-main-market>.

Lisaks tegeleb *Profiline* ärisuuna raames õhukesest terasest sein- ja laeprofiilide tootmisega (koos kinnitusvahenditega).

3. Õiguslik hinnang

3.1. Koondumise kontrolli kohaldamine

KonkS § 21 lg 1 kohaselt kontrollitakse koondumist, kui koondumise osaliste eelnenud majandusaasta käibed Eestis kokku ületavad 6 000 000 eurot ja vähemalt kahe koondumise osalise käibed Eestis ületavad kummalgi 2 000 000 eurot.

Koondumise osaliste eelmise majandusaasta käive Eestis oli kokku üle 6 000 000 euro ja koondumise osaliste Eesti käive eraldi ületas nimetatud perioodil 2 000 000 eurot, mistõttu kuulub koondumine KonkS § 21 lg 1 kohaselt kontrollimisele.

3.2. Kaubaturud

KonkS § 3 lg 1 kohaselt on kaubaturg hinna, kvaliteedi, tehniliste omaduste, realiseerimis- ja kasutustingimuste ning tarbimis- ja muude omaduste poolest ostja seisukohalt omavahel vahetatavate või asendatavate (edaspidi asendatavate) kaupade käibimise ala, mis hõlmab muu hulgas kogu Eesti territooriumi või selle osa.

Majandus- ja kommunikatsiooniministri 17.07.2006 määrus nr 69 „Koondumise teate esitamise juhendi“ (edaspidi juhend) § 8 lg 3 punkti 1 kohaselt on horisontaalselt mõjutatud kaubaturuks selline kaubaturg, kus tegutseb vähemalt kaks koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat ja koondumine tekitab vähemalt 15-protsendilise ühise turuosa. Sama paragrahvi lõike 3 punkti 2 kohaselt on vertikaalselt mõjutatud kaubaturuks iga kaubaturg, kus tegutseb üks või mitu koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat, mis eelneb või järgneb kaubaturule, kus tegutseb mõni teine koondumise osaline või temaga samasse kontserni kuuluv ettevõtja, ning kus mõne osalise individuaalne turuosa või osaliste ühine turuosa on vähemalt 25 protsenti, olenemata sellest, kas nad on tegelikult müüja ja ostja suhetes või mitte.

HANZA AB-ga valitseva mõju kaudu seotud ettevõtjad ja Leden Group Oy kontserni ettevõtjad on Eestis tegevad metallitööstuse valdkonnas ning nende tegevuste horisontaalne kattuvus tekib lehtmetsa töötlemise osas. Leden Group Oy kontserni ettevõtjad tegelevad Eestis ka lameterase esmatöötlemisega. Lameterase esmatöötlemise puhul on tegemist sisendiga lehtmetsa töötlemisele. Kuna Leden Group Oy kontserni ettevõtja müüb osaliselt metall-liiste ja lehtmetsa selle töötlemiseks HANZA AB-le, tekib koondumise osaliste vahel vertikaalne seos lameterase esmatöötlemise ja lehtmetsa töötlemise osas.

Euroopa Komisjoni praktika kohaselt on tooteturu piiritlemisel eristatud tööstuslikke lehtmetsa töökodasid ning lameterase tootjaid/töötlejaid. Seejuures on Euroopa Komisjoni praktikas selgitatud, et lameteras ning selle tööstus kujutab endast sisenditurgu tööstusliku lehtmetsa töökodadele. Kaubaturu geograafilise ulatuse lameterase esmatöötlemise osas on Euroopa Komisjon pidanud võimalikuks turu piiritlemist regionaalselt (nt Põhjamaad) või laiemalt Euroopa Majanduspiirkonna riikidega (lõppastmes on turgude määratlus jäetud lahtiseks)³.

³ Vt. Euroopa Komisjoni otsus 27.01.2017 nr M.8159 - ARCELORMITTAL / CELLINO / JV, https://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/decisions/m8159_362_3.pdf.

Konkurentsiamet viitab oma varasemale praktikale⁴ ja nõustub koondumise teate esitajaga, et kuna koondumise osalistele ei ole kättesaadavad andmed Eesti kaubaturu kogumahu ega ka konkurentide käibe täpse jagunemise kohta avalikest allikatest, on koondumise osalised lähtunud 12 suurema ettevõtja käivetest 2023. aasta majandusaasta aruannete põhjal, mis sisaldab lehtmetsa töötlemise käivet Eestis.

Analüüsid koondumise osaliste 12 suurema konkurendi 2023. aasta majandusaasta aruannetest tulenevaid näitajaid, on Konkurentsiameti hinnangul lehtmetsa töötlemise kaubaturul HANZA kontserni turuosa [10-20]% ja Leden Group Oy kontserni turuosa [0-5]%. Seega oli koondumise osaliste osakaal lehtmetsa töötlemise kaubaturul Eestis 2023. aastal alla 15%.

Kuna Leden Group Oy kontserni *Cutcenter* tegevussuuna toodang (lameterase esmatöötlemine) on ka sisendiks HANZA kontsernile, tekib koondumise osaliste tegevuste vahel vertikaalne seos. Konkurentsiamet ei pea vajalikuks hinnata antud koondumise mõju lameterase esmatöötlemise kaubaturule Eestis. Koondumise osaliste osakaal lehtmetsa töötlemise kaubaturul Eestis on väiksem kui 15% ning lameterase esmatöötlemise kaubaturul on koondumise osaliste hinnangul nende osatähtsus väiksem kui 10%. Ühtlasi on Konkurentsiamet varasemalt leidnud⁵, et lameterase tootmise ja esmatöötlemise kaubaturu geograafiliseks ulatuseks on vähemalt Skandinaavia ja Baltikum, kus tegutseb palju suuri rahvusvahelisi kontserne.

Kuivõrd kõnesoleva koondumise puhul ei teki koondumise osaliste tegevustes juhendi § 8 lõike 3 punktide 1 ja 2 tähenduses horisontaalselt ega vertikaalselt mõjutatud kaubaturgid, ei ole kaubaturgude ega nende geograafiliste ulatuste täpne piiritlemine antud koondumise puhul vajalik.

4. Hinnang koondumisele

KonkS § 22 lg 3 kohaselt keelab Konkurentsiamet koondumise, kui see oluliselt kahjustab konkurentide kaubaturul, eelkõige turgu valitseva seisundi tekkimise või tugevnemise kaudu.

KonkS § 13 lg 1 järgi omab turgu valitsevat seisundit ettevõtja või mitu samal kaubaturul tegutsevat ettevõtjat, kelle positsioon võimaldab tal/neil sellel kaubaturul tegutseda arvestataval määral sõltumatult konkurentidest, varustajatest ja ostjatest. Turgu valitseva seisundi omamist eeldatakse, kui ettevõtjale või mitmele samal kaubaturul tegutsevale ettevõtjale kuulub kaubaturul vähemalt 40 protsenti käibest.

Konkurentsiameti hinnangul ei kõrvalda käesolev koondumine konkurentide ühelgi koondumisega seotud kaubaturul, sest ka koondumise järgselt tegutsevad kaubaturgudel mitmed ettevõtjad. Suuremad konkurendid lehtmetsa töötlemise kaubaturul on näiteks Scanfil Osaühing, Stera Technologies AS, Torm Metall OÜ, Aktisasetts Valdek. Suuremateks konkurentideks lameterase esmatöötlemise kaubaturul on koondumise osalised nimetanud

⁴ Kättesaadav: https://www.konkurentsiamet.ee/sites/default/files/Koondumised/15-2021_arakiri_12.04.2021_otsus_5-5-2021-030.pdf.

⁵ ibd.

Tibnor Estonia AS, OÜ Exmet, Be Group OY, Naantali Steel Service Centre Oy, Elme Metall OÜ.

Eelnevat arvestades on Konkurentsiamet seisukohal, et koondumise tulemusena ei muutu kaubaturu struktuur sellisel viisil, mis kahjustaks oluliselt konkurentsi. Koondumise järgselt tegutsevad kaubaturul mitmed konkurendid ning olukord kaubaturul ei anna alust arvata, et koondumise osaliste positsioon võimaldaks neil tegutseda arvestataval määral sõltumatult konkurentidest, varustajatest ja ostjatest. Samuti ei tekita ega tugevda koondumine turgu valitsevat seisundit KonkS § 13 lg 1 tähenduses. Seega ei esine koondumise puhul KonkS § 22 lg 3 nimetatud asjaolusid, mis tingiksid koondumise keelamise.

Lähtudes eelnevast ja juhindudes KonkS § 27 lg 1 p 1 otsustab Konkurentsiamet

anda loa HANZA AB ja Leden Group Oy koondumisele.

Otsuse peale võib esitada vaide Konkurentsiameti peadirektorile haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse Tallinna Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras 30 päeva jooksul, arvates käesoleva otsuse teatavakstegemisest.

KonkS § 27 lg 6¹ kohaselt peavad koondumise osalised koondumise jõustama kuue kuu jooksul koondumiseks loa andmise otsuse kehtima hakkamisest arvates. Konkurentsiamet võib koondumise osalise põhjendatud taotluse alusel seda tähtaega ühe korra pikendada kuni ühe aastani.

(allkirjastatud digitaalselt)

Evelin Pärn-Lee
peadirektor